

Nr 132

Av herr **Nyman m. fl.**, om åtgärder för att stimulera innovationsverksamhet.

(Lika lydande med motion nr 174 i Andra kammaren)

Teknisk förnyelse och hög innovationsgrad fordras för att vårt svenska näringsliv skall kunna hävda sig i den internationella konkurrensen. Det nuvarande konjunkturläget har icke minst uppenbarat hur betydelsefullt det är att industriföretagen kontinuerligt kompletterar och förnyar sitt produktsortiment med tekniskt avancerade produkter. För att detta skall ske är det angeläget att tillgängliga innovationer kan tagas till vara och utnyttjas, att innovationsflödet icke sinar.

Det har talats om att innovationsklimatet inom svenska företag kunde vara bättre. Det finns tydligen många hinder för att innovationer icke kommer till seriös bedömning och utnyttjande, oavsett var de uppstått, utan är mer eller mindre beroende av arbetsformer och fördomar inom olika företag. Hindren är av såväl organisatorisk som psykologisk och ekonomisk art. Ingeniörsvetenskapsakademiens (IVA) skrift om »Företaget och innovationerna» har ägnat dessa frågor ett närmare studium för att underlätta en utredning i frågan. De råd som där lämnats avser att hjälpa företagen att finna och utveckla innovationer, att forma en väl planerad innovationspolitik.

En annan fråga är vilka uppgifter samhället skall ikläda sig för att förbättra innovationsklimatet och skapa ökade förutsättningar för företagen att översätta forskningsresultat till industriella produkter, en fråga icke minst om möjligheter att finna riskvilligt kapital för sådant ändamål.

Den nyligen publicerade promemorian från finansdepartementet »Ökad statlig satsning på teknisk forskning och industriellt utvecklingsarbete» (1967:13) har som ett första led i utformningen av aktivare statliga insatser föreslagit en förstärkning och koncentration av organisationen på området. Detta föreslås ske genom att inrätta dels en statlig myndighet, styrelsen för teknisk utveckling, dels ett kommersiellt utvecklingsbolag med statlig förankring, vilka frågor det finns anledning att återkomma till i riksdagen.

Innovationsprocessen omspannar flera led innan den resulterar i en marknadsför produkt, från uppslag—idé till prototyp och marknadsintroduktion. Därför är icke tillgång på och utnyttjande av innovationer tillräckligt, därest de icke fullföljes genom väl organiserad effektiv produktion och en aktiv

marknadsföring. Förmodligen har fler innovationer misslyckats på grund av brister i fullföljningen, som det ankommer i första hand på företagen att göra, än i otillräcklig satsning i utvecklingsstadiet, där samhället bör göra en stimulerande insats med stödåtgärder.

Inom innovationsverksamheten minskar riskerna för framgång för ett projekt ju närmare marknadsföringen arbetsprojektet befinner sig. Om forskning och utveckling endast skulle bedrivas av privata företag utan stöd utifrån skulle den dominerande delen av forskning och utveckling helt bestå av utvecklingsarbete, om än med skillnader mellan stora och små företag. Större företag kan kosta på sig viss grundforskning. Nu lämnar även staten stöd till utvecklingsarbete och innovationsverksamhet, som förmodligen behöver förstärkas och koncentreras, varom ovan nämnd PM talar.

Föga tycks emellertid ännu vara känt om vilka förutsättningar som krävs för att åstadkomma en hög innovationstakt.

Det är därför viktigt att frågan blir föremål för en allsidig utredning, varvid borde beaktas såväl samhällets som de enskilda företagens förutsättningar att skapa ett vänligt innovationsklimat. Av vikt är därvid att klargöra vilken betydelse det har, att företagen själva får möjligheter att ekonomisera och värdera de innovationer som de har största förutsättningar och intresse av att exploatera.

Det är av stor betydelse att innovationsfrågan och dess ansvarsfördelning, d. v. s. samhällets och företagens, löses på ett sätt som undanröjer de hinder, som i dag hämmar innovationsflöde och produktutveckling.

Med hänvisning till vad ovan anförts anhålles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en utredning av samhällets och företagens förutsättningar att stimulera innovationsverksamhet med beaktande av såväl psykologiska som organisatoriska och ekonomiska aspekter.

Stockholm den 19 januari 1968

Sven Nyman (fp)

Eskil Tistad (fp)

Eric G. Peterson (fp)
